

Fra prins til konge ...

– et personligt strejftog gennem 1950'ernes og 1960'ernes Haderslev

Af ALEX BØDIKER

1968 er et år med en magisk klang – uanset om man selv har oplevet året eller ej. 1968 var den foreløbige kulmination på en ungdomskultur, der havde været i vækst siden slutningen af 1950'erne. I anledning af 40-året for 1968 har redaktionen bedt Alex Bødiker fortælle om sin barndoms- og ungdomstid i 1950'ernes, 1960'ernes og 1970'ernes Haderslev. Fra opvæksten med kæle-navnet *æ prins* i Lindedal til trommeslager i det populære Vojens-band *Reges* – »Kongerne«.

Hjertet banker heftigt i mit 14-årige bryst. Spændingen er enorm. Året er 1967. Jeg har for første gang fået lov til at gå til pop-bal. Det foregår på *Harmonien* i Haderslev, hvor Tirsdagsklubben har hyret et af tidens største navne: *The Rocking Ghosts*. De kommer helt ovre fra København. I radioen har jeg hørt *Belinda let us meets once more* (med et fejlagtigt s i meets) og *Oh What a Kiss*. Men nu er det live! Jeg maser mig helt op foran til scenekanten. Det gælder om at få så meget som muligt med, inden jeg skal være hjemme kl. 22.00 ... præcis!

Der står de så: Fem unge mænd ulasteligt klædt i ens blå habitter, med hvide guitarer og et funkende trommesæt og smarte Shure mikrofoner – pistolmodellen. WAUW! Og lyden er fantastisk. Det her er virkelig stort. Jeg er selv begyndt på famlende vis at spille på noget, der minder om trommer, og drømmer som så mange andre teenagere om at være med i et band og måske endda at stå på de store scener ... ligesom *The Rocking Ghosts*.

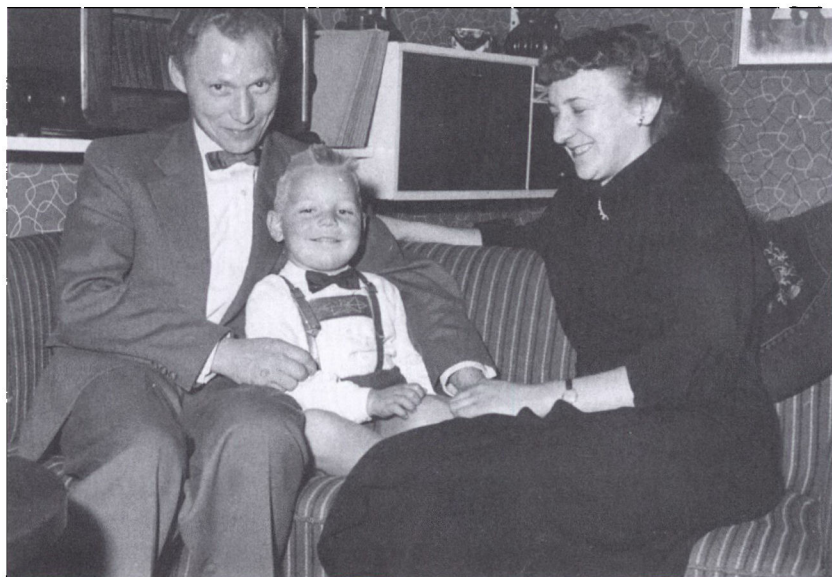
Cykelturen hjem går som en leg. Drømmene driver cyklen frem – frem mod en spændende fremtid med masser af muligheder, masser af musik, masser af ... liv!

Min baggrund og opvækst

Jeg blev født i Gråsten 23. oktober 1953. Men allerede som 2-årig overtalte jeg mine forældre til at flytte til Haderslev. Min far var slagter, min mor uddannet frisør, men indtil videre hjemmegående. Det var mødre jo! Min far fik ansættelse hos slagter Lampe på Lindedal, hvor han fik et tip om, at Edvard Durup nede i nr. 30 havde en 2-værelses lejlighed til leje. Efter sigende var bemeldte Durup en meget bister, ældre mand, som i hvert fald slet ikke brød sig om børn. Men boligmanglen var stor, og mine forældre vurderede, at det var et forsøg værd, hvorfor de søgte lejligheden.

Huslejen var 40 kr. om måneden. En overskuelig sum, men så var lejemålet heller ikke uden betingelser: Min mor skulle vaske trapperne til 1. salen, hvor Durup boede, ligesom hun skulle medvirke, når der var storvask en gang om måneden. Min far var forpligtet til én gang om året at hjælpe til, når septiktanken skulle tømmes. Jeg kan endnu genkalde mig stanken. Her kan man virkelig tale om et lortejob! Intet ord er mere dækkende.

Nu var der så det med, at Durup ikke kunne lide småbørn. Ja, der bliver jo snakket meget på sådan en gade som Lindedal, hvor alle

Alex Bødiker med sine forældre Inger og Bobbi Bødiker ca. 1957. Foto i privateje.

mente at vide alt om alle. Heldigvis hæver virkeligheden sig ofte over den almindelige sladder. Det viste sig nemlig meget hurtigt, at Durup nærmest smeltede, når han så mig. Jeg vælger selvfølgelig at tro, at det var fordi, jeg var et charmerende og velopdraget barn. Hvad årsagen end var, så opstod der endog meget tætte bånd mellem den gamle mand og det lille barn. I nabolaget kunne man se mig futte rundt i Durups kølvand, og jeg fik lov at hjælpe ham med alskens opgaver: fejning af fortov, maling af rækværk, saftproduktion, havearbejde og tjæring af tag. Nogle år senere blev højdepunktet aftenens gåtur med hans schæferhund Rolf. Turen gik ud ad stien langs fjorden (hvor *æ Kleinbahn* tidligere gik) til Vesterriis og tilbage igen. Her fik jeg fortalt en masse spændende historier, især fra Durups tid som soldat i den tyske hær under 1. Verdenskrig. Nogle af historierne var så åndeløst spændende og fantastiske, at nogen ville påstå, at de nok var lidt overdrevne. Men jeg tog dem for 100% pålydende. Hvordan kunne jeg tvivle på udsagnene fra en mand, der havde »royaliseret« mig, idet han havde givet mig tilnavnet *æ prins*.

Lindedal

Barndommen på Lindedal står for mig i et lyserødt skær. Mit liv var præget af lykke, harmoni og spænding. Jeg har senere i livet spurgt mig selv mange gange, hvad det egentlig var, der gjorde livet på Lindedal så lykkeligt? Svaret er ikke entydigt. Masser af faktorer spiller ind. Basis for min lykke var naturligvis min mor og far, som altid var der for mig. Jeg vil ikke afvise, at jeg nød visse privilegier som enebarn – ikke rent materialistisk, men jeg fik al deres kærlighed.

Lindedal 30 var (og er) et af Haderslevs grimme huse, vores lejlighed var ikke ret stor, der var ikke noget badeværelse, toiletet var ude på gangen, og der var kun koldt vand i hanen. Men hvad gjorde det? Jeg har som barn aldrig tænkt over, at vi manglede noget. Moralen – som jeg ser det – er, at kærlighed ikke er afhængig af høj score på det materialistiske.

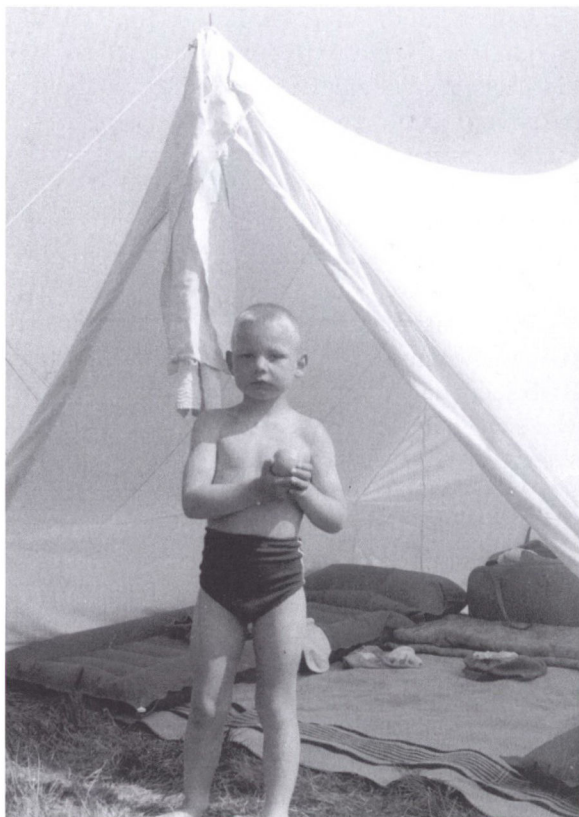
Lindedal var et typisk arbejderkvarter, hvor mændene forlod deres lejlighed tidligt om morgenen – de fleste på cykel – og kom hjem sidst på eftermiddagen, undtagen selvfølgelig, når der var helligdag eller to ugers årlig ferie. I de fleste hjem blev den varme mad, som den hjemmegående mor havde tilberedt, mens far læste avisen, indtaget kl. 18.00. Næppe havde vi unger sagt tak for mad og modtaget et

automatisk velbekomme, før vi spænedede ud på gaden. Vi var mange, og alle deltog i de arrangerede lege. Fantasien var stor, og hjælpemidlerne skaffede eller producerede vi selv. Målet i fodbold kunne være et plankeværk, hvor vi tegnede stolper med kridt. Dåsen i »dåse-put« var en gammel konservesdåse, sjippetovet var den aflagte tøjsnor, battet i rundbold var den træstav, der blev brugt til at rode i vasketøjet i gruekedlen, og hinkestenen til »paradis« fandt vi i jorden.

Her herskede »gadens pædagogik«. Der var lidt junglelov over det: *survival of the fittest*. Det var der en masse god læring i. Hvis man dummede sig eller stak næsen for langt frem, havde det en konsekvens. Her var rigelig mulighed for at opbygge sine sociale kompetencer. Teamwork, samarbejde i grupper og kommunikation var ikke dyre ord i et kursuskatalog, men derimod den skinbarlige virkelighed: *learning by doing*. F. eks. da jeg havde besøgt en hule, som Preben Autzen havde bygget, og som straf fik en revnet blikspand trukket ned over hovedet, så det ene øre herefter sad lidt mindre fast end før. Der var kontant afregning! Preben var ellers min gode ven, som ofte stod mig bi, når der var optræk til slagsmål. Det var en velsignelse for mig, som var alt andet end begejstret for denne korporlige måde at udveksle meninger på. Jeg ville hellere diskutere. Ja, jeg var nok det, nogle af de andre i gaden ville kalde en kryster. Preben endte senere som rocker og en af byens »hårde nysere«.

Man siger, at lige børn leger bedst. Ja, men husk: Skæve Thorvald havde også legekammerater. Jeg husker mange af os Lindedal-børn som meget forskellige. Men det forhindrede os ikke i at trives i fællesskabet. Der var Jack med de altid blussende, røde kinder. Jack var en af købmand Holts seks børn. Der var »Røde Keld« fra (det lidt pæne-re) Lindegården, som også senere gjorde sig i rockermiljøet. Pudsigt nok blev hans storebror, Finn, politimand. Så var der Blom'erne i nr. 26, Flemming, Kurt og Arne. De havde vist også en lillesøster, men det var ikke interessant for os. Vi spillede en masse fodbold i deres gård, hvor indgangen til deres køkkenhave tjente perfekt som mål i den ene ende. Når vi blev jaget væk herfra af viceværtten, gik vi da bare ned til »Husse«, John Husted. Han boede lige over for Hansborg Tømmerhandel. Deres plankeværk var det perfekte mål, og selve gaden den perfekte bane. Biler var et sjældent syn på disse kanter dengang.

Lindedal var som så mange andre gader »et samfund i samfundet«. Den havde sit eget liv. Alle daglige fornødenheder kunne findes her.

Familiens sparsonne ferie og fritid blev bl.a. anvendt til campingture. Med familiens VW »boble« tog man på eksotiske udflugter til Årøsund, Sandersvig, Tandslet eller endog Flensborg eller Rendsborg. Alex Bødiker fotograferet i indgangen til det primitive telt ca. 1959. Foto i privateje.

Se lige denne liste over forretninger på Lindedal: To købmænd, en bager, et ægpkkeri, et ismejeri, en rullestue, en slagter, en herrefrisør, en damefrisør. Hva' beha'r?!

De to købmænd var købmand Jørgensen i den nordlige ende af gaden, nr. 40, og købmand Holt i den sydlige. De fleste beboere havde deres faste købmand. Vi handlede hos købmand Jørgensen, mens Durup handlede hos købmand Holt. Durup sendte ofte sin schæferhund Rolf ned til Holt med en kurv i munden, hvor indkøbssedlen lå. Holt fyldte varerne i kurven, og Rolf spankulerede stolt hjem med varerne. Når man valgte side, havde det måske noget med creditsystemet at

gøre. Når jeg var hos købmanden, skulle jeg slutte indkøbet med beskeden: »Det skal bare skrives!« Jørgensen greb til blyanten bag øret og indførte omhyggeligt beløbet i den lille kundebog, og hver uge (eller hveranden uge, det husker jeg ikke) var der afregning. Jørgensen var altid iført hvid kittel. Jeg husker tydeligt, at jeg engang så ham i »civil« med hat og det hele – jeg kunne næsten ikke kende ham!

Der faldt sjældent noget af hos købmand Jørgensen. Det kunne der til gengæld godt gøre hos slagter Lampe: åh, som en kold bayersk pølse kunne smage godt efter et besøg i denne imponerende slagterforretning, hvor den gamle fru Lampe kunne virke nærmest frygtindgydende på mig. Hun stod dér i al sin autoritet og så ned på mig, når jeg næsten andægtigt afleverede indkøbssedlen med penge svøbt ind i på disken, som jeg kun kunne nå, når jeg stod på tær. Så var tonen anderledes jovial hos de to »rulledamer« lige overfor. Jeg husker ikke deres navne, men jeg husker endnu fornemmelsen af dampende varme blandet med lugten af cigaretrøg. Den ene af rulledamerne var kæderyger med meget gule fingre. Men de var altid søde at snakke med.

I nr. 32 – lige ved siden af min mors damefrisørsalon – havde Göttsche sin herrefrisørsalon. Normalt blev jeg klippet af min mor i damefrisørsalonen, men én gang om året – når det blev sommer – fik jeg lov at frekventere Göttsche. Da følte jeg mig som en rigtig mand. Formålet med besøget var at blive *beeb-bobbet*, altså karseklippet. Det var et umiskendeligt tegn på, at sommeren var kommet. Jeg kan endnu dufte den grønne hårsprit, som Göttsche fyldte min nyklippede isse med.

Bager Hansen midt på Lindedal blev drevet af hr. og fru Hansen. Læg mærke til rækkefølgen. Han var klart den styrende i det forhold. Han var sådan én, som vi børn var bange for. Ikke fordi vi så ham ret meget. Han kom sjældent ud af bageriet, som lå omme i gården bag forretningen. Rygtet gik, at han vist ind imellem greb til lidt hårdhændede metoder, når han skulle sætte sig igennem over for fruhen – især hvis han havde fået en lille én for meget. Fru Hansen var en lille, meget tæt bygget kone ... og kone er det helt rigtige ord her. Hun var så lavstammet, at hun var afhængig af en skammel for at nå ned i bunden af fryseren med ispindene. Det meget specielle ved hende var, at hun var katolik. Hver søndag – og nogle gange også på hverdagsaftener – kunne vi se fru Hansen i stadstøjet gå hen i Mariegade

til gudstjeneste i den katolske kirke. Måske søgte hun her tilgivelse på mandens vegne. Han brugte i hvert fald ikke det med at gå i kirke.

Bager Hansens – som vi sagde dengang – havde ingen børn. Det havde til gengæld købmand Holts. De var ualmindeligt aktive på den front. Ikke mindre end seks børn, heraf fem drenge. Fru Holt var derfor sikkert beskæftiget på fuld tid med børnene. Hun kom kun sjældent i butikken. Der regerede hr. Holt – altid med en cigar i munden, og altid med mere fokus på omhu end på tempo. Når jeg ser på Holts hus i dag, undrer jeg mig over, hvordan de fik plads til både købmandsbutik og alle deres børn. Det har krævet en gennemtænkt logistik.

Dalgade

I 1965 døde til min store sorg vores husvært Durup. Han blev 86 år og var aktiv, indtil han blev ramt af en hjerneblødning. Hans ældste søn Edward Durup var murermester i København. Han besluttede sig for at renovere en af lejlighederne i et af de arvede huse, nemlig Dalgade 4, som indeholdt i alt fire lejligheder. Lejligheden blev renoveret efter alle kunstens regler: Nyt køkken, nye gulve, badeværelse med bidét og badekar. Edward og mine forældre kom godt ud af det med hinanden, og da lejligheden var ved at være færdig, tilbød Edward mine forældre at leje den. Lejen var ganske vist betragteligt højere end den på Lindedal, men eget badeværelse og andre attraktive faciliteter, så som stor have, fint udhus og carport, trak så meget i mine forældre, at de ikke tøvede med at sige tak for tilbuddet, og i august 1966 flyttede vi de ca. 300 meter fra Lindedal 30 til Dalgade 4. Umiddelbart lyder det ikke, som om der var tale om en større forandring. Jeg må dog sige, at jeg oplevede den som kæmpe stor. Pludselig var miljøet et helt andet. Det er svært at forklare, hvad der gjorde den store forskel. Men meget firkantet udtrykt flyttede vi fra et typisk arbejderkvarter til et middelklassemiljø. Den ene side af Dalgade bestod af villaer, den anden af udlejningsejendomme. Samtidig ændrede indkøbsmønstret sig også.

Jeg syntes, det var et rent paradys. Ikke langt fra byen, ja, ikke langt fra noget som helst. Jeg købte en del ind for min mor. Mange indkøb foregik nu i byens første egentlige supermarked – Ritass Supermarked. En fantastisk følelse, at man selv kunne gå rundt og omhyggeligt

udvælge sine varer, før man fyldte dem i den fancy indkøbskurv. Det var noget, vi ellers kun havde læst om og set i fjernsynet.

Fritid

I sammenligning med i dag var der ikke meget fritid at gøre godt med. Lørdagsfri var endnu ikke indført, hverken i erhvervslivet eller i skolen. Ferien var af to ugers længde, og så var der helligdagene. Det betød, at vi var meget opmærksomme på at få det optimale ud af den sparsomme fritid. F. eks. var det ganske normalt, at vi pakkede vores Folkevogn (»bobbel«) lørdag eftermiddag og tog på camping. Målet kunne være Årøsund, Sandersvig, Tandslet, og når det blev meget eksotisk: Flensborg eller Rendsborg.

Det store hit på campingturene – bortset selvfølgelig fra fodbold – var krabbefiskeri. Vi lå på maven på badebroen med snøren nede i tangen. For enden af snøren var typisk en mast musling. De mange indfangede krabber blev placeret i en spand med vand. Men hvad vi skulle med de mange indfangede krabber, stod os egentlig ikke helt klart. Hvis jeg havde fået lov, havde jeg sikkert taget dem med hjem.

Jeg husker de mørke vinteraftener som meget hyggelige, når min far tændte pipen og læste op af eventyrbøgerne og senere spændende bøger. Når han læste *Frændeløs* – det indrømmer jeg gerne i dag – kunne jeg ikke holde tårerne tilbage.

Louiseskolen

1960 var et skelsættende år. Det var nemlig det år, jeg startede i 1. klasse på Louiseskolen. Dengang var der ikke noget, der hed 0. klasse eller anden form for indskoling. Det var bare lige på! Vel havde jeg nogen erfaring udi institutionslivet, idet jeg med stor glæde havde frekventeret frk. Nielsens Børnehave i Allégade. Det var sandelig lykkes mig at avancere fra almindelig børnehaveelev til »gårdmand«. Jeg husker ikke præcis, hvad titlen indebar, kun at jeg havde et noget større ansvar end de andre. Det var ikke alle forundt og derfor forbundet med en vis prestige – desværre kun i børnehaven. I skolen gav denne flotte titel ingen ekstra privilegier. Måske var det derfor, jeg savnede børnehaven et langt stykke ind i 1. klasse. Ikke fordi jeg ikke var glad for skolen. Jeg syntes, det var dødspændende at gå i skole ... i hvert fald i starten. Fru Jacobsen, vores klasselærerinde (så-

Alex Bødiker på første skoledag i 1960. Foto i privateje.

dan hed det dengang) forstod at opbygge vores selvtillid og fortalte os jævnligt, at vi var den bedste klasse, hun havde haft. Min horisont blev udvidet, da det gik op for mig, at der var et liv uden for Lindedal. Kammeratskabskredsen blev udvidet, og i det hele taget følte jeg, at verden var meget større. Ændringen i forhold til legen på Lindedal var, at autoriteterne nu hed fru Jacobsen, fru Bøgen, hr. Usbeck.

Jeg må indrømme, at den pædagogiske standard hos lærerne senere i forløbet ellers lod noget tilbage at ønske. Verden var meget sort/hvid. Det forventedes ikke, at vi elever skulle have udtrykte meninger om planlægning og gennemførelse af undervisningen. Demokrati var noget, der hørte til i samfundet uden for skolens vægge og noget, man bare lærte om. Det blev ikke praktiseret.

Hvis man stak snuden for langt frem, var korporlig afstraffelse nærliggende. Ja, ind imellem kunne det virke, som om lærerne egentlig fandt denne sanktion ganske sympatisk – ikke mindst gårdvagten, som vogtede over os som en løvemor over sin flok. Jeg husker også tydeligt eftersidningerne – eller som vi kaldte dem: »svederne«. I en stiv klokke-tid skulle vi sidde musestille ved hver sit bord under overvågning af en lærer, der således kunne tjene en ekstra timeløn, mens han oven i købet kunne forberede sig til næste dag. Formålet med denne afstraffelse er aldrig gået op for mig. Hvad var læringen? Jeg føler ikke, at jeg forbedrede mig nævneværdigt efter sådan en time.

Efter 7. klasse skete der noget stort: Vi flyttede over i den grå bygning, hvor »de store« holdt til. Jeg gik nu i 1. real, som bestod af elever fra de tre syvendeklasser. Nu følte vi os næsten voksne. Vi havde lov til at forlade skolen i det store frikvarter. Turen gik til købmand Juul og *Pølse Marie* i Laurids Skaus Gade. Hos Marie kunne jeg få lov at købe på kredit, hvis jeg højtideligt lovede at betale min gæld. Hun viste mig derved stor tillid, og jeg har aldrig undladt at udligne min saldo. Tak, Marie!

Eksplosionen

Helt ovre i USA skete der ting og sager på den musikalske front. Det hele var startet med Bill Haley, som med sin gruppe *The Comets* fik et gigantisk hit med nummeret *Rock Around the Clock* i 1954. Ironisk nok var Bill Haley af udseende og i attitude alt andet end rockmusiker. Han mindede mere om klassens tykke dreng. Ikke desto mindre startede nummeret en lavine. Den ene solist efter den anden meldte sig på den amerikanske rockscene: Jerry Lee Lewis, Chuck Berry, Fats Domino, Roy Orbison, Carl Perkins, Johnny Cash m. fl. Men én solist overskyggede dem alle: Den unge Elvis Presley, som skabte røre med sin provokerende sceneoptræden, som de unge elskede og de ældre foragtede. Musikken forargede bedsteborgerne i det – i hvert fald på overfladen – meget moralske USA. Da Elvis dukkede op i det berømte Ed Sullivan Show, sad 60 millioner seere foran TV'et, svarende til 82,6% af samtlige seere i USA. Det var rekord i amerikansk TV-historie.

Verden var blevet mindre, især på grund af radio og TV. Alligevel var der langt fra USA til Europa, og kun få musikinteresserede var

klar over, hvad der egentlig skete »over there«. En af de største »porte« til Guds eget land var den engelske havneby Liverpool. Skibene fra USA medbragte typisk sukker, bomuld og tobak. Sømændene ombord på skibene havde noget helt andet med i deres bagage: Vinylplader med de hotteste navne fra USA. De første til at høre den nye musik var altså de musikinteresserede i Liverpool.

Hurtigt bredte feberen sig, og på både små og store spillesteder kunne de unge nu stifte bekendtskab med den nye og spændende musik. De fleste unge musikinteresserede i Liverpool spillede skiffemusik – en stilart, der tog udgangspunkt i de manglende økonomiske muligheder blandt teenagerne. Instrumenterne var mere eller mindre hjemmelavede. Der blev spillet på vaskebræt, vaskebaljer og andet, der kunne spilles på. Lonnie Donegan var en af de store helte inden for den genre ... også for en ung knægt ved navn John Lennon. Hidtil var der kun fokus på solister, men John drømte om at lave sin egen gruppe. Som 16-årig lykkedes det ham at etablere *The Quarrymen*, og det blev begyndelsen til det allerstørste, nemlig *The Beatles*.

Four Lads Who Shook the World

Sådan står der på muren over *The Cavern Pub* i Matthew Street i Liverpool. *The Cavern Pub* ligger over for *The Cavern Club*, hvor én gruppe spillede ikke mindre end 275 (!) gange på lidt over to år. Gruppen var selvfølgelig: *The Beatles*.

The Beatles revolutionerede musikverdenen med deres helt nye »Merseysound«. Deres kompositioner gik rent ind hos teenagere over hele verden – også i USA, hvor *The Beatles* på et tidspunkt havde 16 (!) sange med på top 100. Det er aldrig overgået og bliver det sikkert aldrig. Et nyt ord, som blev brugt i hele verden, så dagens lys: *Beatlemania*. Fra 1963 til 1966 turnerede *The Beatles* verden rundt. Sporene, de satte, var meget tydelige – også her i Danmark, som de besøgte første og eneste gang i juni 1964. Drengenes frisure ændrede sig fra »anderumpe« til »gulvmoppe«. Spørgsmålet var nu ikke længere: *Er du til Cliff eller Elvis?* Nej, nu hed det: *Er du til Beatles eller Stones?* Pladesalget eksploderede, og de små vinyl singleplader kørte rundt på rejsegrammofonen på 45 omdrejninger på mangt et ungdomsværelse.

Selv var jeg åbenbart ikke så avanceret, som jeg troede. Da jeg for nylig tjekkede min samling af singleplader, måtte jeg konstatere, at

min første singleplade var med Johnny Reimar: *Down in Napoli!* Den næste var med Cliff Richard, og så var der 7–8 Elvis-plader, bl. a. *Are You Lonesome Tonight*. Først derefter kom *The Beatles*. Måske er det også et udtryk for det mildt sagt begrænsede udvalg – hvad de nye plader angik – hos Feidenhansl i Storegade, hvor vi kunne høre plader gennem telefonrør. Avanceret!

1964 var et stort Beatles-år. Vi kunne nu også opleve dem på film. *A Hard Day's Night* blev – noget senere ganske vist – vist i Kino Palæet i Nørregade, hvor vi ikke holdt os tilbage. Jeg husker, vi var en flok, der fyldte en hel række. Det gav mod til at give begejstringen luft. Vi hujede, piftede og sang med. En helt ny stil i den gamle biograf, hvor musicalen *Oklahoma* hidtil havde været det vildeste.

Beatles ændrede en hel generations måde at tænke og agere på. Og da de var helt på toppen og blev dyrket som guder, besluttede de i august 1966 at stoppe turnelivet og hellige sig arbejdet i pladestudiet. De gav deres hungrende fans mesterværker som *Revolver*, *Sgt. Pepper's Lonely Hearts Club Band*, *The White Album*, *Abbey Road*, m. fl.

The Beatles blev talerør for en hel generation. Deres album *Sgt. Pepper* skubbede til den psykedeliske flower-power bevægelse.

Summer of Love

Summer of Love – sådan blev sommeren 1967 benævnt. Overskrifterne var: *Sex, Drugs and Rock'n Roll*, *Peace, Love and Understanding*, *All You Need is Love*, *Make Love – not War*.

Markedet var et overflødhedshorn af god rockmusik. Året gav os en lang række klassikere. Grupperne stod i kø: *The Rolling Stones*, *The Kinks*, *The Yardbirds*, *The Small Faces*, *Traffic*, *Fleetwood Mac*, *The Who*, bare for at nævne nogle få af de engelske grupper. Den engelske bølge var sat i gang på amerikansk inspiration. Nu vendte bølgen tilbage til USA. Navne som *Jefferson Airplane*, *The Jimi Hendrix Experience*, *The Byrds*, *Mamas & Papas*, *Janis Joplin*, *The Doors*, *Grateful Dead*, *The Beach Boys* var med til at fuldende en flot mosaik af hits.

Nu var tilgængeligheden blevet større. Vi kunne høre om nye grupper i radioen, og Danmarks Radio begyndte endda at sende ungdomsudsendelser på TV, hvor vi kunne se og høre vores idoler. Vi i Sønderjylland var privilegerede, fordi vi kunne se tysk TV, som var langt fremme på beatet. Jeg husker især udsendelsen *Beat-Club*, der blev sendt lørdag eftermiddag. Her var alle de store navne med. En

Alex Bødiker bag trommesættet i øvelokalet hos Erwin Seibt på Jernhytvej i Vojens ca. 1970. I baggrunden bassisten Ejner Petersen. Foto: Finn Hinrichsen. I privateje.

af mine største oplevelser var at opleve Jimi Hendrix, som spillede med tænderne!

Medieverdenen var ikke blind for, at købekraften blandt de unge var blevet større. Nye ungdomsblade som *Beat*, *Børge* og *Vi Unge* så dagens lys. Her kunne vi læse alt om idolerne og deres adfærd. Det kom tydeligt til udtryk i moden og sproget. Drengenes hår blev længere, samtidig med at pigernes skørter blev kortere. Pludselig skulle man gå i tøj fra militærets overskudslager for at være »in«. Det var meget varmt – og tungt – at gå med pelsfrakke fra den finsk-russiske krig.

Hvad skete der i Danmark?

Den nye musik nåede selvfølgelig også til Danmark. Især *The Beatles* var en stor inspiration for den unge generation. Masser af grupper dukkede op i 1963–64 og frem, de fleste i standardbesætningen single-guitarist, rytmeguitarist, basguitarist og trommeslager, ofte suppleret med en forsanger: *Hitmakers, Sir Henry & His Butlers, The Lollipops, Dandy Swingers, The Defenders, The Donkeys, The Rocking Ghosts* og mange flere. Alle havde de base i København og omegn. I starten gik genren under betegnelsen pigtrådsmusik. Senere blev det ændret til beat for så omkring 1970 at hedde rock. Det største navn i de tidlige 1960'ere var uden konkurrence *Peter Belli & Les Rivals*. De var for danske teenagere, hvad *The Beatles* var for de britiske teenagere: Hysteriet var enormt, og Peter Belli var både idol og ikon.

Ikke mange provinsgrupper nåede hitlisterne. Ikke fordi de ikke kunne eller ville, men på det tidspunkt var der nul lydhørhed for provinsgrupper blandt managers og pladeselskaber i København. Til gengæld var trafikken intensiv den anden vej. De københavnske bands turnerede heftigt i provinsen og nød deres store popularitet. Også mange engelske bands turnerede i Danmark – ikke at de nødvendigvis spillede specielt godt, men de var fra England ... Wauw ... det var en kvalifikation i sig selv!

Op igennem 1950'erne udviklede stilen sig fra at være *happy-go-lucky* popmusik til at blive mere personlig og eksperimenterende. Nye spændende grupper dukkede op: *Steppeulvene, Beefeaters, Young Flowers, Savage Rose, Burnin' Red Ivanhoe*. I disse år blev de musikalske indtryk ofte suppleret med såkaldt bevidsthedsudvidende stoffer.

En koncertsal, der duftede af hårlak og permanentvæske ...

Sidst i 50'erne havde min mor i baggården til Lindedal 30 fået etableret en damefrisørsalon. En modig beslutning, som dog hurtigt viste sig rentabel. Salonen var lukket fra lørdag middag til mandag morgen. Fra jeg var 11–12 år okkuperede jeg de ledige lokaler, fordi jeg her havde mulighed for at dyrke den ene af mine store passioner: musikken (den anden var fodbold). Jeg havde fået en funklende ny Grundig spolebåndoptager i fødselsdagsgave. Hver dag optog jeg den unge Jørgen Mylius' radioprogram, som var fyldt med popmusik

og gode fortællinger. Programmet hed *Efter Skoletid* og blev sendt kl. 15.20 til 16.00 fra 1963. Og *Top 20*, også styret af Jørgen Mylius, blev et must hver søndag eftermiddag.

Næppe var den sidste lørdagskunde ude af min mors salon, før jeg rykkede ind med min båndoptager og noget, der med god vilje kunne minde om et trommesæt. Min mors sykurv med låg kunne agere hi-hat, når jeg bandt en snor om ringen i låget og via et armlæn forbandt den med min venstre fod. Voila! ... Tykke strikkepinde af grøn plastic var trommestikker, stortrommen var en gammel cirkustrømme købt for 20 kr. af »Bjørn nej å æ havn«. At der ikke var nogen fodpedal var da bare en detalje. Hvad var der galt med at sparke direkte med foden ind på skindet? Grydelåg lød i mine ører som Ringos bækkener. Konceptet var på plads: Et tryk på min Grundigs startknap og de største bands begyndte at spille ... med mig som trommeslager! Jo, der er ikke det idol, jeg ikke har spillet sammen med! Alle dukkede de op på Lindedal 30 i en koncertsal, der duftede så lifligt af hårlak og permanentvæske.

Min klassekammerat John Østergaard fra Simmerstedvej (senere professor i børnesygdomme ved Århus Kommunehospital) var så småt begyndt at spille guitar. Vi blev enige om at danne en super duo, som vi kaldte *The Hard-boiled*. Det var et ord, vi lige havde lært i engelsktimerne. Nu lå berømmelsen lige om hjørnet – vi talte i hvert fald meget om den. Lidt berømte – i hvert fald lokalt – var Johns storebror Kjeld (senere skoletandlæge i Tønder) og hans gruppe, som havde to piger med. Ret usædvanligt på det tidspunkt. Den ene var Lone Poulsen, som senere kom med i *Shit & Chanel*, og den anden var Gudrun Klindt (Gugs), datter af »æ slaute« å Ryes Møllevej, Ferdinand Klindt. Gugs lyttede lidt på Johns og mine udskejelser, og kort tid efter kontaktede hun mig og foreslog, at vi dannede en rigtig pop-gruppe, Brdr. Østergaard, hende og jeg. Jeg kunne ikke fatte mit held. Jeg husker endnu den enorme lykkefølelse: *Et rigtigt band!*

Bandet holdt ikke så længe, men Gugs og jeg holdt sammen, ikke alene som spillekammerater, men også som venner. Selvom – eller måske fordi – hun var tre-fire år ældre end mig, og selvom vi i sagens natur var meget forskellige, opstod der et særligt varmt forhold mellem os.

Sparks

Gugs og jeg var klar til at danne et nyt band, og det lykkedes hurtigt. Vi døbte bandet *The Sparks*. Det må have været et godt navn, for få

The Sparks bestod af Roar Hansen (sang), Bo Hansen (single-guitar), Alex Bødiker (trommer), Gudrun Klindt (rytme-guitar) og Hans Jørgen Lind (bas-guitar). Visitkort. I privateje.

år senere dukkede et amerikansk band af samme navn op på hitlisterne. Vi var nu fem medlemmer i bandet. Vores forsanger hed Roar Hansen og var en meget karismatisk fyr med langt hår og specielt tøj. Pigerne elskede ham, og det betød meget dengang. Det betød ikke mindst masser af jobs. Vi startede i december 1966, og allerede med udgangen af første halvår af 1967 var vi et erfarent band med 25 jobs på bagen. Hyren nærmede sig 50 kr. pr. mand for et job – jo, det lignede noget.

Jeg var noget yngre end de andre i bandet. Der var det specielle ved min situation, at jeg skulle være inde senest kl. 22 om aftenen. Den aftale var svær at holde, når vi var på job – det kunne mine forældre godt se. Gugs fik derfor den faste opgave at »passe på« mig, når vi var ude at spille. Hun sørgede med kyndig hånd for, at jeg ikke faldt for de mange fristelser, der kunne være, i form af sprut og modne piger. Jeg påstår ikke, at jeg var uinteressert i de nævnte fristelser. Men det var nu musikken, der fyldte mest hos mig. Tak, Gugs, fordi du holdt mig på sporet – og fordi du også kiggede den anden vej, hvis du skønnede, at jeg havde styr på situationen!

De første jobs var mest på skoler og i mindre ungdomsklubber. På skolerne demonstrerede mange af lærerne mod den nye »kattemusik« ved at gå rundt i salen med store vattotter hængende ud af ørerne.

Alex Bødikers første rigtige band The Sparks blev dannet i 1966. Visitkort. I privateje.

Det klædte sjældent en kedelig gråklædt, piberygende midaldrende lærer.

Et af de første større jobs vi havde, var vi egentlig ikke hyret til. I Den Kommunale Ungdomsklub var der arrangeret bal en lørdag aften med et af de kendte københavnske bands, nemlig teenage-bandet *The Kids* med to brødrepar: Brdr. Thybo og Brdr. Olsen. Af en eller anden grund var kendisserne ikke dukket op til aftalt tid. Panikken bredte sig. Hvad var mulighederne for at skaffe erstatning? Tja, det vrimlede ikke med alternativer dengang, så vi i *The Sparks* blev bedt om at springe til med kort varsel. Vi var himmelhenrykte og nåede end ikke at blive nervøse, og vi spillede vores bedste job til dato den aften. Hverken stoffer eller spiritus kunne have gjort os højere. I øvrigt er det skægt, at en af mine rigtig gode venner i dag er Jørgen Olsen fra netop Brdr. Olsen. Vi har sammen grinet meget af historien, som jeg husker noget bedre end han.

Forstærkeranlæg var dyrt dengang – forholdsmæssigt meget dyre end i dag. Det gav os en del udfordringer. En vis forældreopbakning havde vi. Det lykkedes at skaffe kaution nok til, at vi kunne investere i et forsvarligt anlæg. Godt lød det ikke – men det var højt, og dét var særdeles vigtigt. Repertoiret var meget inspireret af blues og R&B (Rhythm'n Blues): *Bo Diddley*, *B.B. King*, *John Mayall*, *Cream*, *Rolling Stones*.

Sparks eksisterede – med en del udskiftninger – indtil sommeren 1969.

I gymnasiet

Der var mange ting, jeg ikke forstod i folkeskolen. Et fag som fysik gik helt hen over hovedet på mig. Vores lærer var skoleinspektøren, som dog bar over med mig, hvis jeg lovede ham at søge på gymnasiet efter 2. real. Så skulle jeg jo ikke til realeksamen, og ingen ville opdage vores lille aftale. Han indstillede mig til gymnasiet, hvor jeg startede i 1969. Vores årgang var den første, der gik på den splinternye Katedralskole på Christiansfeldvej i tre år.

Her blev vi mødt af endnu mindre pædagogiske lærere end i folkeskolen. Indstillingen til læring var yderst konservativ. Det mest avancerede var, at vi i mange af faglokalerne sad ved borde opstillet i hestesko. Der var alle lærertyper lige fra den nørdede, distraete og meget akademiske type til den meget autoritære og tyranniske type, der fik lektor Blomme til at fremstå som ganske fredsommelig. Som elever skulle vi hele tiden indrette os efter de enkelte lærere – det var ikke omvendt. F.

The Sparks i øvelokalet ca. 1967-1968. Foto i privateje.

eks. vidste vi, at vi skulle være særligt påpasselige i engelsktimerne, hvis der var tåget vejr. Vores engelsklærer hr. Christiansen havde nemlig astma, og hans tolerance var ikke stor i tåget vejr, hvor det kneb ham at trække vejret. Stakkels mand – men jeg kan stadig ikke indse, at det skulle være vores skyld, endsige vores ansvar.

Vores historielærer var lektor Karlsson. Han påberåbte sig at være socialdemokrat, men fremstod nærmest som aristokrat. Da vi nåede til socialdemokratiske kildeskrifter i Danmarkshistorien, var det som om hans tidsfornemmelse forsvandt. Vi blev i hvert fald hængende i Pio og kildeskrifterne. Så kunne vi selv bekymre os om at komme igennem resten af pensum til eksamen. Frandsen var den meget nørdede matematiklærer, som imponerede mig ved at påstå, at han kunne låse enhver cykellås op ved hjælp af noget sandsynlighedsregning (tror jeg, det var ...). Vi skulle på skift op til tavlen og gennemgå dagens lektie. Han vurderede præstationen, som blev ført ind i hans lille bog. Disse notater dannede så grundlag for årskaracteren.

Jeg var uhyggeligt dårlig til matematik. Til gengæld var jeg stolt af at give min fine bog videre til næste årgang. Den havde stort set aldrig været åbnet og så ud som ny. En dag – til alles store overraskelse – meldte jeg mig frivilligt til »tavle-tortur«. Jeg fyldte hele tavlen med tal og tegn, og Frandsen nikkede billigende. Han lod mig gennemføre og roste mig så for min gode hukommelse, men sagde så: »Det der forstod du jo ikke et ord af!« Det måtte jeg give ham ret i, og ud fra min årskaracter at dømme havde han virkelig ikke givet mig nogen kredit for min indsats.

Heldigvis var der dengang ikke noget krav om et bestemt gennemsnit for at blive optaget på en videregående uddannelse, så jeg tog de tre år som en oplevelse, hvor jeg mødte nye kammerater og bevægede mig i et nyt og anderledes miljø.

Et af højdepunkterne var i 2. g, hvor vores årgang traditionen tro stod for årets Holberg Revy. Jeg havde spillet skolekomedie i 3. klasse, og scenelivet var jeg efterhånden blevet vant til. Men som trommeslager sad jeg jo i baggrunden. Nu havde jeg mulighed for at komme lidt mere frem i rampelyset. Og det der rampelys har altid haft en magisk tiltrækningskraft på mig. Jeg kan ikke forklare, hvad det er, men den specielle fornemmelse det er at stå på en scene med adrenalin-pumpende i kroppen – den bliver jeg aldrig træt af.

At lave Holberg Revyen 1971 var en herlig oplevelse. Vi skrev selv alle teksterne og instruerede selv forestillingen, ligesom vi naturligvis

selv sørgede for akkompagnement til sangene. En stor del af numrene handlede selvfølgelig om livet på Katedralskolen, men der var også plads til andet satirisk og humoristisk materiale. Jens Peter Tofte, som var lægesøn, gav den som forvirret overlæge, Henrik Pors leverede en flot version af »Nu går våren gennem Nyhavn«, Ole Wierød og Ebbe Lund Nielsen spillede klarinet-duet. En meget varieret revy var det, og vi følte os ret voksne. Forestillingen, som blev en stor succes, blev overværet af elever, forældre og lærere. Ja, der var endda repræsentanter for lokalpressen.

Den sociale arv

En studentereksamen var dengang stadig en elitær uddannelse for de få. Omkring 1970 var det kun godt 10% af en årgang, der fik en studentereksamen. Det var da også meget tydeligt for mig, at jeg nu var sammen med kammerater med en anden baggrund end den, jeg var rundet af. Jeg hævder ikke, at det ene var bedre end det andet. Jeg kunne bare mærke forskel. Det var for mig en spændende oplevelse, og jeg lærte en masse om sociale kompetencer.

Min morfar, som var vognmand på Fyn, sukkede og sagde: »Jamen, kan du da ikke noget?«, da han erfarede, at jeg nu skulle gå yderligere tre år i skole. Som om ni år ikke var rigeligt ... Det var i slutningen af 1960'erne og i 1970'erne, at vi for alvor fik mulighed for at bryde den sociale arv. Velstanden i 1960'erne medførte, at det nu blev muligt for alle at tage længerevarende uddannelser. Det synes jeg er en væsentlig faktor i et demokratisk samfund.

Reges

Sparks' lokale rivaler var Vojens-bandet *Reges* (latin for »Kongerne«). *Reges* var et meget mere strømlinet, stringent og veldisciplineret band end *Sparks*. Alle deres numre var nøjagtige kopier af originalerne, anlægget var super, lyden i top og påklædningen som regel i tråd med tidens trend. I 1968/69 var det silkeskjorter og sribede bukser og en lille klud om halsen. *Flower power!* Gruppen var godt sammen-spillet under ret autoritær ledelse af Carl Ervin Seibt. Ervin ringede i sommeren 1969 og tilbød mig et års medlemskab af *Reges*. Deres trommeslager blev nødt til at forlade dem, fordi han ikke kunne slippe for et års tjeneste i Civilforsvaret. Surt for ham – godt for mig.

Reges var meget ude at spille, og det var gavnligt for mig at lære at tilpasse mig mere disciplinerede rammer. Jeg var to-tre år yngre end de andre og dermed også ret umoden. Musikalsk var jeg i al beskedenhed faktisk ret godt med, og jeg kunne også bidrage med en del og føler selv, jeg var med til at løfte bandet. Det blev nogle forrygende år. Vi spillede konstant. Øvede to-tre dage om ugen og var ude at spille hver weekend. Rutine fik vi masser af, og vores markedsområde voksede. Det betød eksotiske ture til Fyn, hele Jylland, ja selv i Slesvig-Holsten fik vi godt fat. Men basen var selvfølgelig Vojens/Haderslev området. Vi kunne fylde Vojens-hallen (800 unge) til et ganske almindeligt popbal. I skærende kontrast hertil står en optræden i en lille by ved Horsens. Der kom 12 betalende gæster! Det var ikke sjovt!

Til gengæld syntes vi, det var ret komisk, da vi engang spillede på en skole i Højbjerg ved Århus. Allerede da vi slæbte vores gear ind på scenen, blev vi mødt af en striks udseende skoleinspektør, som med slet skjult væmmelse spurgte, om vi var et af de hersens moder-

Reges i øvelokalet ca. 1970. Vojens-bandet *Reges* bestod af Carl Erwin Seibt (single-guitar), Alex Bødiker (trommer), Ole Gellert Andersen (sang), Ejnar Petersen (bas-guitar) og Poul-Erik Johansen (orgel). Foto: Finn Hinrichsen. I privateje.

ne elektrificerede ensembler. Det måtte vi jo indrømme, at vi var, og jeg tror også, at jeg forsigtigt mindede ham om, at vi levede sidst i 1960'erne. Han lignede virkelig en mand, der syntes, at Rachel Rastenni virkede noget løssluppen, når hun sang: »Der sidder en vovse i et vindu'«.

Men i gang skulle vi jo. Vi stillede op, og da vi havde fået »hul igennem« (som det hed dengang), skulle instrumenterne stemmes. Næppe havde vores bassist slået på den dybe streng, før den iltre skoleinspektør erklærede, at: »... det der ... det er alt for højt. Det finder jeg mig ikke i.« Vi var målløse, men lovede, at vi nok skulle dæmpe os. Så var vi klar til aftenens første nummer, *Booker T. and the MGs'* »Time is Tight«, et relativt roligt instrumentalnummer. Det var for meget for den musikkyndige inspektør, som med stormskridt kom op mod scenen og meddelte os, at enten skruede vi ned, eller også kunne vi pakke sammen. Det var dråben. Vi gik straks i gang med at pakke sammen, og mindre end en time senere sad vi i Folkevognsrugbrødet med retning mod Sønderjylland. Se, det er konsekvens. Jeg tror nok, skoleeleverne var mere end almindeligt skuffede over aftenens udfald. Til gengæld nåede vi at se aftenens udgave af McCloud.

Flere gange var vi udsat for, at emsige lærere demonstrativt stod med decibelmålere, der skulle være med til at fælde dommen over os. Det fik os nu kun til at spille endnu højere. Vi havde nemlig anlægget til det: Marshall-anlæg til guitar og bas, Leslie-boks koblet sammen med en Vox AC 30 til orglet – dengang hed det ikke keyboard – og et stort Dane sanganlæg, uden monitorer forstås. Ervin havde en Gibson Les Paul guitar, og Ejnar spillede på Fender Bass. Mikrofonerne var selvfølgelig Shure. Jo, vi var godt med.

Faktisk tjente vi ganske pænt. Når man ser på kontrakterne fra dengang, lyder beløbene ikke imponerende, men vi havde som nævnt rigtig mange jobs. På min 16 års fødselsdag i 1969 købte jeg kontant et splinternyt Premier trommesæt og en brugt 2-gears Puch knallert – en investering på ca. 5.000 kr., som jeg havde sparet op. Det var mange penge i 1969.

Ervin Seibt fra Jernhyt i Vojens var vores ubestridte leder. Han valgte repertoire, og når vi mødte til øveaftenerne to-tre gange om ugen, havde han forberedt aftenens forløb. Første punkt på dagsordenen var altid repetition af de numre, vi øvede sidst. Så gik vi i gang med det eller de nye numre. Ervin terpede akkorder med vores bassist Ejnar Petersen fra Vojens (senere gift med turistchef Kerstin Peter-

sen i Haderslev) og vores organist Poul Erik Johansen fra Kløvervej i Haderslev, kaldet *Banan*, fordi hans far handlede med frugt og grønt. Vores sanger Ole Gellert Andersen, nu landbrugsrådgiver i Nordea i Haderslev, og jeg hjalp hinanden med at skrive teksten af. Det var en besværlig proces at hæve og sænke grammofonnålen og samtidig høre ordene, der blev sunget.

Vi spillede den musik, der var mest populær i de år. Numrene blev typisk hentet fra hitlisterne og fra datidens mest populære LP'er. *Beatles*, *Bee Gees*, *Small Faces*, *Hollies*, *Kinks*, *Steppenwolf*, *Creedence Clearwater Revival*. På et vist tidspunkt spillede vi faktisk hele side 2 af *Beatles* LP'en »Abbey Road«. Effektfuld afslutning var det med teksten: *and in the end / the love you take / is equal to the love you make ...* og så den bløde guitar! Tak for i aften!

Efter Ole forlod gruppen for at hellige sig en karriere inden for bankverdenen (det fik han stor succes med), ændrede vi repertoire i en mere hårdtslående retning. Nu spillede vi *Deep Purple*, *Free*, *Clapton*, *10 Years After* og lignende. Vi fik også ambitioner om at lave vores egen musik. Det var sværere end forventet. Jeg tror simpelthen ikke, vi havde talent for selv at komponere. Men ind imellem lykkedes det at lave nogle potente numre. To af dem blev udvalgt til vores singleplade, indspillet og udsendt i 1971.

Jeg vil næsten kalde denne plade for vores svanesang. I hvert fald hvad angår rockmusik, for som så mange andre begyndte vi også at spille det, vi selv havde refereret til som »røvballemusik«. Vi spillede i forsamlingshuse, på kroer og til halballer. Der stod vi i ens tøj og spillede numre som: *Olé, det var i Spanien* og *Aldrig mer' må jeg se dig*. En epoke, jeg ikke vil ofre mange ord på.

Rocken presser jazzen

Haderslev var ikke arnestedet for nye ideer og strømninger. Den slags ting hørte hovedstaden til. Det betød, at f. eks. 68-oprøret først holdt sit indtog i Haderslev nogle år senere. Men det betød ikke, at den nye musikbølge ikke også skyllede ind over Haderslev. Aktivitetsniveauet var pænt højt. En vis modstand – ja, næsten foragt – var der stadig mod rockmusik fra »de intellektuelle«. De var let genkendelige: Fløjlsbukser, sandaler, islænder, hornbriller og en pibe i munden. Og så lyttede de til jazz-musik. Haderslev havde i 1960'erne en af landets største jazzklubber, startet af bl. a. Niels Abild, leder af *Kansas City*

Stompers. Smag lige på navnet: *Kansas City Stompers*. Det siger meget om den musik!

Harmonien

Disse jazz'ere blev nu nærmest kørt over af en rock-bulldozer! I løbet af få år ændrede billedet sig totalt. Rocken var for alvor kommet til byen. Hvor Hotel Harmoniens festsal før genlød af rytmerne til *Rytme Trioen*, *Egon Prytz' Danseorkester* og – når det var vildt – traditionel jazzmusik, måtte den gamle sal nu lægge vægge til de nye toner. Den gamle, ærværdige »Tirsdagsklubben« kastede sig ud i store arrangementer på Hotel Harmonien, hvor vi fik mulighed for at opleve *Peter Belli*, *Rocking Ghosts*, *Sir Henry*, *Defenders*, *Savage Rose* og engelske navne som *Wishful Thinking*, *Red Squares* og *Dave Dee*, *Dozy*, *Bicky*, *Mich & Tich*, og minsandten om ikke også et jamaicansk orkester kiggede forbi: *The Ebonies*. Det var meget eksotisk med fem sorte musikere på scenen.

Den Kommunale Ungdomsklub

Ikke kun på Harmonien var der mulighed for at opleve rockmusikken. Kommunen havde overtaget Katedralskolens bygninger i Gåskærgade, eftersom der var bygget et helt nyt Friis & Moltke gymnasium på Christiansfeldvej. I de gamle bygninger blev der nu indrettet lokaler til Den kommunale Ungdomsklub, som også havde fået ny leder. Det var min far, som havde søgt og fået jobbet. Ikke mindst gennem min interesse for de nye strømninger havde han engageret sig i teenagerne liv. Han lyttede til vores musik og prøvede at forstå vores situation og vores begejstring for alt det nye. Klubben blev hurtigt en succes – samlingsstedet for de 14–18 årige. Klubaftenerne bød på musik fra det *flower power*-udsmykkede diskotekshjørne (med to grammofooner!), kortspil, billard, bordtennis, sløjd, hyggeligt samvær i baren ... uden spiritus forstås.

Spiritus var slet ikke noget tema på de almindelige klubaftener. Heller ikke de aftener, hvor der var dans til diskoteksmusik. Der var bare almindelig hygge, og jeg må rose min fars evne til at skabe hygge og nærvær. Jeg tror mange medlemmer husker begrebet »Red Evening« (engelsk skulle det jo være): Hver anden tirsdag gik min far i køkkenet, assisteret af min mor, for at smøre franskbrød med spege-

pølse ... masser! Det blev en kæmpe succes. Jeg tror såmænd ikke så meget, det var på grund af spegepølseadderne. Det var nok snarere oplevelsen af, at der skete noget særligt og noget anderledes; noget, der blev arrangeret af hensyn til os unge for at gøre os glade. Det lyder banalt, men teenagere nyder andres omsorg. Sådan var det dengang, og sådan er det i dag.

Et andet højdepunkt var de aftener, hvor min fader arrangerede quiz. Det kunne være »20 spørgsmål til professoren«, »fup eller faktum«, »hvad er det?« – quizzes, som nød stor succes på TV. Min far troede fuldt og fast på, at disse banale quizzes kunne overføres til Ungdomsklubben ... og det kunne de så. Man må aldrig selv tvivle på sine projekter.

I forældrekredse var der megen usikkerhed om, hvad det egentlig var der skete med de unge mennesker. Den mærkelige musik, det lange hår og det spraglede tøj. »Ryger de også hash?« Det kunne være svært at følge med. For at afmystificere, hvad der skete i Ungdomsklubben, inviterede min far forældrene til en hyggeaften. Hans ide var at lave et arrangement i to afdelinger: I festsalen var der bal for

Haderslev Kommune Ungdomsklub flyttede ind i nye lokaler på Den Gamle Katedralskole i Gåskærgade i 1967. Alex Bødikers far, Bobbi Bødiker, blev samtidig ansat som leder. I ungdomsklubben kom de 14-18 årige for at lytte til musik og hygge sig – vel at mærke uden spiritus! Foto i privateje.

de unge efter det kendte koncept, og nedenunder i gymnastiksalen var der dækket op til forældrene. Meningen var, at forældrene skulle informeres om Ungdomsklubben under indtagelse af lækkert smørrebrød. Bagefter spillede Egon Prytz' danseorkester op til dans. Da forældrene blev præsenteret for det lækre smørrebrød, fik de en information, der gav de fleste en lang næse: Min far sagde: »For at beskytte jeres børn har jeg besluttet, at spiritus er totalt forbudt i Ungdomsklubben. Det gælder selvfølgelig også for jer i aften, men I kan hente sodavand i baren.« Jo, de voksne skulle jo være det gode eksempel.

I løbet af aftenen skete der det, at de unge sivede nedenunder for at se, hvad der foregik blandt »de gamle«, som sang og dansede og morede sig ... uden spiritus. Der var også bevægelse den anden vej, og de unge hyggede sig med at opleve, at både mødre og fædre forsøgte sig udi den mere rockede dans. Efter den aften var der stor opbakning til Ungdomsklubben.

Fra starten i 1967 spillede musikken en afgørende rolle i hele min fars koncept. Mindst en gang om måneden var der popbal om lørdagen. De fleste grupper, der spillede her, var enten lokale eller regionale. Efterhånden fik min far dog opbygget et godt netværk af bookere, så der nu også kom grupper fra Sjælland og København. Hurtigt fandt han ud af, at hvis han kunne udfylde hullerne i et bands turnékalender, så kunne han få dem meget billigt. På den måde var der nu live musik på hverdage også, typisk med turnerende engelske bands. Han indrettede et lokale, hvor de kunne overnatte gratis, og den kaffe og de rundstykker, han serverede for dem om morgenen, fik han så rigelig kompensation for. Efterhånden ringede grupperne og tilbød at spille for overnatning og morgenmad.

Navne som *Gnags*, *Gasolin* og *Eddie Skoller* har spillet i ungdomsklubben i Haderslev. Aldrig har den gamle og meget smukke festsal på Haderslev Gl. Katedralskole rocket så meget.

Set gennem nutidens briller er det bemærkelsesværdigt, at der aldrig blev drukket spiritus. Alle kendte sanktionen: Karantæne fra klubben i mindst tre måneder. Tænk at blive sat uden for det gode selskab så lang tid ... oh skræk! Nej, så hellere vente med bjerne til efter ballet!

Hvad blev der så drukket? Det store hit var naturligvis cola og fanta. Men noget helt nyt dukkede op de år – naturligvis fra USA: Milkshake. Denne herlige drik, som blev anledningen til åbningen af en række mælkepop'er. Bag projektet stod Karolines Køkken og målgruppen var unge i alderen 14–18 år. *Beatles*, *Hitmakers*, *Peter Belli*

og *Stones bragede* løs fra jukeboksen, og der var jordbærmælk i glasset, brylcreme i håret og nappa på stolene. Menukortet talte en halv snes forskellige varianter af »rystet« mælk med frugt og is – velegnet til et sugerør eller måske to – samt en god håndfuld fristende isanretninger.

Disse herlige milkshakes blev min mor en mester i at lave i Ungdomsklubben. Det var sejt at sidde ved baren med den ene ende af sugerøret nede i drinken og den anden i den ene mundvig. Vi kunne sagtens have gang i »scoringsprocessen« samtidig.

Meget var tilladt i Ungdomsklubben, men som nævnt var der altså visse forhold, min far ikke tolererede. F. eks. var kortspil om penge strengt forbudt. Vi var imidlertid mange, som yndede at spille om penge. Indrømmet – ind imellem var indsatserne ret høje. Måden vi gjorde det på i klubben var, at vi så meget uskyldige ud, når vi lagde tændstikker ind i puljen. Den gamle har sikkert af og til undret sig, når han så, hvor anspændte vi kunne være, når vi spillede om en tændstikpulje. Han kunne jo ikke vide, at hver tændstik repræsenterede en værdi af 25 øre. Efter spillet blev tændstikkerne vekslet til konstanter – uden min far opdagede noget.

Møllen

Den gamle mølle ved Møllestrømmen i Haderslev var blevet indrettet til diskotek i sidste halvdel af 1960'erne. Diskoteker var endnu en af de nye oplevelser for teenagere. Her kunne vi danse og flippe ud til de nye hits og måske ligefrem være så heldige at finde en kæreste. Jeg tror, at *Procol Harum* nummeret »A Whiter Shade of Pale« har været katalysator for mange romancer rundt omkring på diskotekerne. Eller hvad med »Dream, Dream, Dream«, »Honey«, »It's Only Love«, »Let It Be Me«, »Oh Darling« ... listen er lang.

Møllens publikum lå aldersmæssigt et trin over Ungdomsklubbens målgruppe, de 14–18 årige. Her kunne man møde den gruppe, der blev døbt »diskerne«.

Harmonien igen

I 1979 var jeg for længst flyttet fra Haderslev for at studere i Århus. Men værnepligten magede det sådan, at jeg måtte tilbage til Hader-

slev. Mit opholdssted gennem otte måneder skulle være CF-kasernen på Vilstrupvej.

En dag havde jeg et ærinde på Turistbureauet, hvor jeg mødte daværende turistchef Sv. Aage Mattson. Han huskede, at jeg havde været med i Holberg Revyen, da jeg gik i 2. g på gymnasiet. Om ikke jeg havde lyst til at spille med i en lokal revy? Jeg anede ikke, hvad han talte om, men alt andet end at være på kasernen kunne lokke mig. Sjældent har jeg nemlig oplevet større spild af tid. Så jeg sagde ja tak og mødte spændt op til første prøve. Det viste sig, at jeg skulle afløse Ole Sørensen, som var blevet professionel skuespiller på Teatret Møllen (i dag spiller jeg sammen med Ole i Willys Kaffeklub).

Det gik først senere op for mig, at Hertug Hans Revyen, som den hed, var en stor begivenhed i byen. Faktisk stod folk i kø ved Turistbureauet i Bispegade den dag billetsalget åbnede. Det lagde et vist pres på os skuespillere, men jeg boede jo ikke i byen og tog det derfor roligt ... sådan da. Jeg mærkede, at spændingsniveauet steg, jo tættere vi kom på premieren. Forestillingen var – rigtig gættet – på Harmonien. Egentlig følte jeg det lidt ligesom at komme hjem til en kær, gammel ven.

Premieren var en meget speciel oplevelse for mig. Jeg husker, da tæppet gik op til åbnings sangen. Dernede i mørket i den gamle sal sad 400 oplagte publikummer, klar til at more sig. Det var en god fornemmelse, men det skulle blive endnu bedre. Midt i første akt skulle jeg stå alene på Harmoniens store scene og give en monolog til bedste. Sommerfuglene flagrede strukturløst og i store mængder i min mave, adrenalinen pumpede *så* meget. Jeg indtog min plads på scenen, lyset blev tændt, og jeg gik i gang. Allerede efter første joke vidste jeg, at der her ville være noget særligt i mit liv. Folk grinede, hujede og klappede.

Præcis i det nummer gik det op for mig, at den slags skulle jeg lave meget mere af. Jeg mærkede simpelthen suset, og bagefter tænkte jeg meget på den 14-årige knægt, der i 1967 så stærkt havde ønsket sig en dag at stå på denne scene. Jeg gjorde det s'gu ...!